

**UCHWAŁA NR XXXVII/383/17
RADY MIEJSKIEJ WODZISŁAWIA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 27 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2018"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2017r., poz. 1875 tj.), art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2016 r., poz. 487 tj.), art. 19 pkt 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U.2015 poz. 1916) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

**Rada Miejska Wodzisławia Śląskiego
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2018” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wodzisławia Śląskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wodzisławia
Śląskiego

Jan Grabowiecki

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/383/17
Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego
z dnia 27 grudnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2018 ROK

Wstęp

Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uznaje uzależnienie od alkoholu za jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Alkoholizm to schorzenie przewlekłe i postępujące. Uzależnienie od alkoholu powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Choroba alkoholowa swoje podłoże ma w czynnikach biologicznych: np.: genetycznych, psychologicznych, socjalnych oraz środowiskowych. W trakcie nadużywania napojów alkoholowych ujawniają się liczne objawy alkoholizmu, które mają całościowo degradujący charakter dla alkoholika, a także jego rodziny i otoczenia.

Bez wątpienia alkoholizm to choroba całej rodziny a nie tylko jednego jej członka. Choroba alkoholowa w rodzinie jest czynnikiem, który dezorganizuje jej działania i nadaje kształt. Choroba ta w wymiarze interpersonalnym dotyka trwale najbliższych alkoholika i wyrządza im ogromne szkody. Osoby współuzależnione są nieświadomymi pomocnikami w picciu i w największym stopniu przyczyniają się do decyzji o jego zaprzestaniu i zwróceniu się o pomoc, mającej na celu jak najszybsze rozpoznanie objawów alkoholizmu i rozpoczęciu specjalistycznego leczenia. Dzieci alkoholików są najbardziej bezbronni i poszkodowani. Dzieci z rodzin gdzie występuje problem alkoholowy poza podatnością na uzależnienia od alkoholu przejawiają w życiu dorosłym szereg charakterystycznych cech.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok określa zadania samorządu lokalnego w obszarze zdrowia zawarte w Narodowym Programie Zdrowia oraz w Strategii Rozwoju Miasta Wodzisław Śląski. Realizowanie tych działań wymaga zaangażowania całego społeczeństwa, w tym różnych instytucji i organizacji pozarządowych. Program skierowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób dotkniętych problemem uzależnienia, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Inicjatywy realizowane w ramach Programu skierowane są do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych uwikłanych w problemy wynikające z nadużywania alkoholu. Podstawą prawną do prowadzenia działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych stanowią rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym oraz ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rozdział 1.

Diagnoza, istota i zakres Gminnego Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Wodzisławia Śląskiego wynika z obowiązku, jaki nakłada na gminę art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 19 pkt 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Program jest corocznie uchwalany przez Radę Miejską. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec uzależnienia od alkoholu, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację. W szczególności zadania te obejmują:

1) Promocję zdrowia, w tym:

- edukację zdrowotną,
- szkolenia kadr,
- zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów.

2) Profilaktykę, w tym:

- profilaktykę uniwersalną,
- profilaktykę selektywną,

- profilaktykę wskazującą.
- 3) Redukcję szkód, rehabilitację (readaptację, reintegrację) zdrowotną, społeczną i zawodową.
- 4) Diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu.
- 5) Współpracę międzynarodową w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany w oparciu o Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych, która została przeprowadzona w II kwartale 2015 roku. Zadania Programu są w dużej mierze kontynuacją realizacji z lat ubiegłych.

Działania przedstawione w Gminnym Programie mają charakter długofalowy, w związku z czym ponowna diagnoza zostanie przeprowadzona po 4 latach, co pozwoli ocenić aktualny stan problemów społecznych i skuteczność dotychczasowych działań.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tworzony jest wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizowany jest przez komórki organizacyjne Urzędu Miasta Wodzisławia Śląskiego oraz jednostki miejskie. W realizacji Programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Finansową podstawę realizacji programu stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest koordynowana przez Biuro Kultury, Sportu i Zdrowia Urzędu Miasta Wodzisławia Śląskiego.

Zadania Programu realizowane są poprzez:

- siły własne Biura Kultury, Sportu i Zdrowia, Wodzisławskiej Placówki Wsparcia Dziennego Dziupła oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim,
- zlecenie zadań miejskim jednostkom organizacyjnym w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych,
- zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne, bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych).

W realizacji zadań Gminnego Programu Biuro Kultury, Sportu i Zdrowia współpracuje z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wodzisławiu Śląskim. Każdy wydział lub miejska jednostka organizacyjna dysponująca środkami w ramach Programu przedstawia sprawozdanie z ich wykonania za cały rok budżetowy do Biura Kultury, Sportu i Zdrowia.

Rozdział 2.

Cele i zadania do realizacji

Cel główny:

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych osób uzależnionych, propagowanie zdrowego stylu życia bez używek, promowanie postaw ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Cele strategiczne:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
3. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.
4. Wspomaganie działalności instytucji, osób fizycznych i prawnych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Zwiększanie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Ograniczenie dostępności do alkoholu.

Cel strategiczny 1

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- wspieranie działań w zakresie realizacji programów profilaktycznych przeprowadzonych w placówkach oświatowych skierowanych dla uczniów oraz w placówce wsparcia dziennego dla jej wychowanków, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu,
- organizacja różnorodnych form służących poprawie relacji rodzinnych, w tym m.in.: organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- prowadzenie telefonu zaufania dla osób z problemem uzależnienia,
- podejmowanie przedsięwzięć mających na celu edukację i promocję m.in. w zakresie abstynencji kobiet w ciąży oraz problemu z FAS/FAE u dzieci, trzeźwości kierowców, zwiększania świadomości młodzieży oraz rodziców na temat szkód wynikających z zażywania środków psychoaktywnych,
- dofinansowanie obozów i kolonii profilaktycznych lub socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, które powinny być integralnym elementem rocznego programu profilaktycznego lub socjoterapeutycznego i uzupełnieniem całorocznej pracy z dziećmi w tym zakresie,
- organizowanie półkolonii oraz innych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w okresie wakacji letnich,
- organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież na obiektach sportowych, rekreacyjnych należących do jst.,
- realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych z elementami informacyjno - edukacyjnymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach informacyjno - edukacyjnych, na rzecz ograniczania sprzedaży i zakupu napojów alkoholowych, papierosów szczególnie przez nieletnich,
- realizacja lokalnych imprez, przedstawień, konkursów profilaktycznych promujących zdrowy i trzeźwy styl życia,
- realizacja środowiskowych działań na rzecz ograniczania spożycia alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie, w tym na rzecz egzekwowania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- organizowanie spotkań poświęconych problematyce przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy z udziałem osób z odpowiednimi kwalifikacjami,
- organizowanie konferencji, debat z zakresu profilaktyki uzależnień, udział w szkoleniach,
- realizacja programów edukacyjnych, interwencyjnych i resocjalizacyjnych mających na celu zmniejszenie liczby nietrzeźwych użytkowników dróg,
- prowadzenie edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości picia alkoholu i używania substancji uzależniających poprzez rozprowadzanie ulotek, broszur, zakup specjalistycznej literatury, prenumerowanie czasopism specjalistycznych dla szkół oraz innych placówek.

OSIĄGNIĘCIE CELU BADANE BĘDZIE PRZY POMOCY NASTĘPUJĄCYCH WSKAŹNIKÓW:

- liczba podmiotów prowadzących programy i przedsięwzięcia profilaktyczne,
- liczba osób uczestniczących w programach i przedsięwzięciach profilaktycznych,
- liczba podmiotów prowadzących programy i działania informacyjno - edukacyjne,
- liczba osób uczestniczących w programach i działaniach informacyjno - edukacyjnych,
- ilość interwencji związanych z naruszeniem warunków sprzedaży alkoholu oraz procent sklepów i lokali gastronomicznych naruszających prawo zabraniające sprzedawania alkoholu nieletnim,
- liczba osób przeszkolonych z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych.

Cel strategiczny 2

Zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- realizacja świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz terapii dla osób współuzależnionych, dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym, osób z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika i dotkniętych przemocą w rodzinie,
- współpracę z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zapewnienie kompleksowej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla dzieci i młodzieży nadużywającej i uzależnionej od alkoholu.

OSIĄGNIĘCIE CELU BADANE BĘDZIE PRZY POMOCY NASTĘPUJĄCYCH WSKAŹNIKÓW:

- liczba osób podejmujących leczenie odwykowe oraz zachowujących abstynencję,
- liczba zrealizowanych programów pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Cel strategiczny 3

Udzielania pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej w placówkach przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka m. in. w świetlicach środowiskowych,
- zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do realizacji zajęć profilaktycznych w świetlicach środowiskowych i szkołach,
- udostępnianie informacji o możliwościach korzystania na terenie miasta z bezpłatnej pomocy w podmiotach leczniczych, poradniach specjalistycznych, punktach konsultacyjnych,
- tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym,
- podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- realizacja programów wspierających dla członków rodzin zagrożonych problemem alkoholowym,
- organizacja szkoleń, konferencji dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych.

OSIĄGNIĘCIE CELU BADANE BĘDZIE PRZY POMOCY NASTĘPUJĄCYCH WSKAŹNIKÓW:

- dostępność specjalistycznej pomocy dla członków rodzin zagrożonych problemem alkoholowym,
- liczba osób z rodzin z problemem alkoholowym, rodzin zagrożonych problemem alkoholowym korzystająca z różnorodnych form pomocy,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Cel strategiczny 4

Wspomaganie działalności instytucji, osób fizycznych i prawnych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- wspieranie projektów realizowanych przez placówki oświatowe miasta Wodzisławia Śląskiego w zakresie profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspomaganie działalności organizacji pozarządowych realizujących zadania, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- finansowanie bieżącej działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz doposażenie jej w sprzęt niezbędny do prowadzenia działalności, wynikającej z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- współpracę pozafinansową, polegającą na wymianie informacji, konsultacjach,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

OSIĄGNIĘCIE CELU BADANE BĘDZIE PRZY POMOCY NASTĘPUJĄCYCH WSKAŹNIKÓW:

- liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, szkoły, kluby sportowe,
- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- liczba klientów Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- liczba spraw skierowanych do sądów dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego.

Cel strategiczny 5

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ZADANIE TO BĘDZIE REALIZOWANIE NASTĘPUJĄCYMI METODAMI:

- prowadzenie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb i instytucji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy w rodzinie i ich wpływu na funkcjonowanie osób doświadczających lub stosujących przemoc, możliwości udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy, kompetencji podmiotów działających na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i wydawanie publikacji (broszur, ulotek) nt. zjawiska przemocy w rodzinie, opracowywanie i upowszechnianie informatorów zawierających informacje o potencjalnych, instytucjonalnych partnerach do współpracy, ich zadaniach i kompetencjach,
- prowadzenie i finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i rodzin z problemem alkoholowym,
- prowadzenie i finansowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy (procedura NK),
- realizacja kampanii społecznych propagujących postawy wolne od przemocy,
- realizacja warsztatów umiejętności rodzicielskich przygotowujących rodziców do wychowania dzieci bez stosowania przemocy i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi,
- organizowanie szkoleń, porad, konferencji nt. procedury Niebieskiej Karty i zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie badań na temat zjawiska przemocy w rodzinie i postaw wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- superwizowanie pracy zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

OSIĄGNIĘCIE CELU BADANE BĘDZIE PRZY POMOCY NASTĘPUJĄCYCH WSKAŹNIKÓW:

- liczba osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w programach, warsztatach i innych oddziaływaniach.

Cel strategiczny 6

Ograniczenia dostępności do alkoholu.

- w związku z koniecznością ograniczenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ustalono liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży - zgodnie z przedmiotową uchwałą Rady Miejskiej,
- w związku z koniecznością ograniczenia dostępu do alkoholu utrzymać zasady usytuowania na terenie miasta Wodzisławia Śląskiego miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów zgodnie z przedmiotową uchwałą Rady Miejskiej,
- kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 3.
Zasady wynagradzania członków

Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie:
  - 1) za każdorazowy udział w jej posiedzeniach w wysokości 180 zł brutto,
  - 2) za kontrolę jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości 150 zł brutto.
2. Wynagrodzenie wypłacane jest miesięcznie z dołu na podstawie listy obecności.